

Vármegyei Közélet

(SZOLNOK-DOBOKA)

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI SZÖVETKEZETT PÁRTOK HIVATALOS LAPJA.

XXXIII. évfolyam.

44. szám.

Dés, 1908 október hó 29.

Megjelenik minden csütörtök reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felolós szerkesztő: **Dr. BENE FERENC.**

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Pusztuló magyarság.

(z.) Az utóbbi esztendő során nap-nap után mind sűrűbben vetődik fel a kérdés úgy az országos, mint főként az erdélyrészi lapok hasábjain, a nemzetiségi vidékeken élő magyarság megerősítésének, sőt megmentésének mikéntjére nézve.

Mi, akik az országnak itt a nemzetiségekkel elborított vidékén élünk, évek hosszú sora óta kongatjuk a vészharangot, hangoztatjuk a teendőket, kérjük, sőt ostromoljuk a társadalmat s ugyanezt tesszük szóban és írásban szerteszét e hazában a közművelődési egyesületek is. De a sok szép szónál, lármás ünnepeknél, tüntető magyarkodásnál alig vittük még ez ideig többre, sőt eredményekben úgyszólván semmire se.

Most aztán, hogy a választójog kérdése és a betérésztendő javaslat indokai a statisztikai számok kéréseivel igazit mondó adataira terelik a figyelmet, országszerte kezdünk rájönni az igazságra, hogy a szóbeszédek, a frázisok, a nagy tervek, az Emke gazdasági iskolái, szétküldözgetett nemzeti zászlói és könyvküldeményei üres és semmitmondó ténykedések, a melyek egy pillanatra sem akasztják meg a szemmel látható szomorú folyamatot, s kezdjük belátni, hogy az eddigi politika főleg itt az erdélyi részekben a magyarság egyre szembeötlőbb fogyatkozását eredményezi, kik fölött hogyha ugyan e csapáson haladunk, mielőbb, sőt a bármiképpen kikombinált választói jog dacára is, egy néhány évtized alatt összecsap a nemzetiségi áradat hullámfergetege.

E lap a megindulás napja óta e veszedelem hirdetőjévé és lelkes szószólójává szegődött, s ettől az elvétől és kitűzött céljától semmiféle politikai zivatar el nem tántorította. Legfőbb bizonyossága ennek az a támogatás, melyben minden gondolatot és minden mozgalmat részesített, mely vár-

megyénk határain belül az egész magyarság egységes tömörítésére, a magyar nemzeti gondolat megerősítésére, a pusztuló magyarság segélyezésére, a magyar szó és kultúra terjesztésére vonatkozott. Cikkeink egész sorozata, nyíltan és a sorok közt hirdetett minden törekvésünk erre irányult, s ebben a munkánkban barátoknak és testvérek tekintünk minden magyart és minden magyar honpolgárt, minden politikai hitfelekezetre való tekintet nélkül.

Ezt szükségesnek és becsületes törekvésnek valljuk, midőn jelezzük, hogy jövő számmunktól kezdve egy megkezdett és nehezen induló hazafias munkára való törekvésről indítunk cikksorozatot, melyet azonban teljes sikerre juttatni is kötelességünknek fogadjuk.

A vármegyénkben elszórtan, elszigetelten élő magyarság megmentéséről és megerősítéséről lesz szó ezekben a cikkekben, melyek érdekében mindent megtenni céljaul tűzte ki egy csendben működő, szerény egyesület, a Magyar-Védő-Egylet, de a melynek eddigi aktiója ugyancsak tanúságot fog tenni arról, hogy a magyar társadalom, az Emke és minden más arra hivatott intézetek és intézmények csak a szóbeszéd, csak a „valamit tenni kell” igéi mellett maradtak és mindez ideig nem tudták és nem tudják vagy nem vették észre, hogy még semmit sem tettek.

Meggyőződésünk szerint tanúságot fognak adni e cikkek arról, hogy a szavak helyett fogamatba vett cselekvés és akarat, hol és miben török meg és miképen kell, azaz kellene jajveszékélés és sok beszéd helyett cselekedni. Reményünk az, hogy a tények feltárása megmozdítja a szunnyadó, a közönyös társadalmat s talpra állítja és egy táborba egyesíti a magyarságot.

Hiszen a helyzet mutatta szomorú kép s egyben a kibontakozási mód is jóformán ismeretes mindnyájunk előtt.

Ismeretes, hogy az ötvenes évek eleje óta rohamosan pusztul s máig ugyszólván teljesen elpusztult a magyar középosztály. Ismeretes, hogy hogyan pusztultak vele azóta a magyar templomok, udvarházak, magyar családok és a magyar szó. Ismeretes az is, hogy ennek helyébe nem lépett, de nem is léphetett magyar szellemi középosztály, mert az abszolút világ egyáltalában nem, az utolsó negyven esztendő politikája pedig alig észrevehetően tett valamit a magyarságért s a magyar pap, magyar iskola és magyar szellem nélkül hagyott egy egész nagy idegen tengerben élő szétszórt magyar tömeg, jóformán eloszlott, felszivódott a nemzetiségi tengerben.

De viszont ismeretes ma már előttünk az a mód is, amelylyel az elveszéstől megmenthető, a megmentettek közül pedig megerősíthető az a magyar tömeg, amelyhez még hozzáférhetünk.

Két utja van ennek a munkának. Egyik a tömegekben, a magyar falvakban együtt élő magyarság nemzeti érzésben való megerősítése, melyre szép és a leghelyesebb példadást mutatta meg Sófaly esperes a bálványosváraljai ünnepélyen; másik az elszórtan élő magyarság közvetlen segélyezése és beiskoláztatása, melyre a teljes tervezetet készítette el a Védő-Egylet. Mindenek felett pedig magyar iskolák, magyar tanítók, magyar papok kellenek minden hová. De hogy ahhoz nem közöny, nem szóbeszéd, de cselekvés, bár kicsiny, jelentéktelen, de sokaknak, mindnyájunknak közös és vállvetett munkája kell, azt feltárják elkövetkezendő cikkeink, melyekre itt is felhívjuk már a figyelmet.

A „Vármegyei Közélet” előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 10 K
Fél évre . . . . . 5 „

TARCA.

Versek.

Irta Pensée.

— A Vármegyei Közélet* eredeti tárcája. —

Egy dal.

Ragyogó, mulató társaságban
Harsány nevetés, tréfa, kacaj,
S im megkap — egy dal.

Lelkembe lopózik, szívembe tör
És bár zúg-zsibong lárma, zsvaj,
Fogva tart e dal.

Tünődve látom, kábulva érzem,
Velőmig átjár fojtó búval
E csodaszép dal.

Régmúlt időknek szerelme, láza,
Tör elő bűgő zokogással,
Mig hangzik a dal.

Felém zúg törtetve, szemrehányón
S szava tele van néma váddal,
Megdöbbent e dal.

S mig titkon elsírt könnyek bús árja
Gyászos mélabút szívembe csal,
Lassan elhal a dal.

Elsohajtott imák, fojtott könnyek,
Üzött álmok jönnek árnyakkal . . .
Bár nem szól már a dal.

Álmokról daloltam.

Álmokról daloltam.
S szóllott a kritika,
Olyan, elcsépelet és
Közhely már e téma.
Igaz, nagyon sokszor
Daloltak róla már,
S addig fűzték-fonták,
Mig unott lett immár.

De azért szívünknek
Mi volna gyöngye más?
Gyönyörbe fuló dal,
Éberem álmodás.
A sivar valótól
Rejtőzve megbújni,
Hótiszta álmoknak
Árjába merülni.

Nem álom-e csupán
Rügyeknek bomlása,
Őszi hervadáskor
Aranyra vállalása?
Elkábít a ringó
Vérszín-lomb pergése,
Fájdalmassá tompúl
Szívem halk verése.

S miért? — mit fukarúl
Megtagad az élet,
Álmaink bőkezűn
Előnkbe tereget.
Zsongító álmokép
Rám borúl, beborít;
Csodás halkszintű láng
Gyógyítgat, melegít.

Az egyetlen mámor,
A melybe szédülve,
A legtisztább gyönyör
Fátyla hull szemünkre.
Mert mit az élet nyujt,
Érzem, látom árnyát . . .
S bevonja a lelkem
Csiga-biga csápját . . .

VÁRMEGYE.

= **Közigazgatási bizottság.** Szolnok-Dobokavármegye közigazgatási bizottsága folyó évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor tartja meg rendes havi ülését gróf Wass Béla főispán elnöklése alatt.

= **Miniszeri jóváhagyás.** A m. kir. belügyminiszter Szolnok-Dobokavármegye közönségének ebtartási szabályrendeletét a közbevetett felebezések elutasításával jelentéktelen szövegmódosítások mellett jóváhagyta. A szabályrendelet értelmében a befolyandó ebadó-alap $\frac{1}{2}$ részben közegészségügyi, $\frac{1}{2}$ részben állategészségügyi célokra van hivatva szolgálni és most áll meghirdetés alatt. Jogerőre emelkedése után nyomban életbe léptetendő.

Szülői értekezlet a dési főgimnáziumban.

Már régi törekvés tanügyi körökben, hogy az ifjúság helyes és egyöntetű nevelése érdekében szorosabb kapcsolatot létesítsenek az iskolai és szülői ház között. Ez természetes is, mert bár az iskola munkája is csak neveléssel párosult oktatás lehet, a nevelés súlypontja mégis csak a családra esik s ennél fogva az ifjúságnak erkölcsi és fizikai kiképzése a szülők közreműködése, támogatása nélkül nem valósítható meg. Ennek belátása indította a dési áll. főgimnázium igazgatóját és tanári testületét arra, hogy egy nemcsak az egyéni, hanem a társadalmi nevelés szempontjából is felette fontos kérdésben tanácskozási hívja meg a szülőket. Az értekezlet október hó 25-én d. e. 11 órakor tartott meg a főgimnáziumban s részt vettek azon a meghívott szülőknél és a gimnázium tanárain kívül a társadalom azon tényezői is, kiket a tárgyalásra kitérített kérdés hivatásuknál fogva érdekelt közelről. Nemcsak a megjelent szülők, orvosok és tanfőfiak nagy száma, hanem a felszólalásokban megnyilatkozott őszinte érdeklődés is azt a reményt kelti fel az emberben, hogy az ifjúságot s az ifjúságban a nemzet jövőjét mélyen érintő kérdések végre is meg fogják teremteni a kívánatos kapcsolatot az iskola és a társadalom között.

Az értekezlet tárgya a szexuális probléma megvitatása volt. Hogyan lehetne a serdülő ifjúságot a szexuális élettől s a vele járó veszedelmektől megóvni? Hogyan lehetne a fajfentartó ösztön utálatos elfajlását erkölcsi eszközökkel megakadályozni? A tárgyilagos felvilágosítás, a belátásra épített meggyőzés mennyiben járulhat hozzá a baj elhárításához? Mikor és ki alkalmazza ezt? Nehéz kérdések s felette nehéz rájuk a felelet is, de sokfelé elágazó vonatkozásaiknál fogva olyan fontosak, hogy helyes vagy helytelen megoldásuktól függ a jövő nemzeti társadalom fejlődésének megerősödése vagy alásültyedése.

Az értekezleten dr. Körösy György gimn. igazgató elnököl. Megnyitójában nagy lelkiismeretességgel világította meg a kérdés fontosságát minden oldalról. Rámutatott a szexuális kérdésnek egy másik, ép ily fontos társadalmi kérdéshez, az alkoholizmushoz való viszonyára. Mindkét veszedelem egyforma romboló hatással bír mind az egyes emberre, mind a fajra. Sőt a rombolás útján néha az alkoholizmus az előfeltétel. Úgy az alkoholizmus, mint a szexuális elhajlása az emberi szervezet épségét őríti alá, szörnyű nyavalyáknak a legváltozatosabb fajait idézi elő, amelyek nemcsak egyes emberek boldogtalan és gyötrelmes életének, hanem az átoroklásnál fogva az utódok satnyaságának, sőt megdöbbentő családi katasztrófáknak okozói. A szexuális élet erkölcsi szentesítés nélkül bomlasztólag hat az erkölcsi képzetekre; gyengíti az idegrendszert, a szervezetet ép akkor, amikor ez erősítésre szorul, amikor az ifjú idegrendszere erősen meg van terhelve. A fejlődöttebb kor szexuális szükségéit illetőleg él még ugyan némely ember lelkében bizonyos felmentő felfogás, de ez hazug felfogás, melyet az orvostudomány nem igazol. Az ifjúságot tehát kellő időben fel kell világosítani a fenyegető veszedelmekről, de ez a felvilágosítás természetesen csak fokozatos lehet. Ezt a célt szolgálja az a három kis könyvecske, a melyeknek ismertetése e lap mult számában volt olvasható.

A kérdés beható megvitatásban részesült. S bár aggodalmak a helyes megoldást illetőleg voltak, a felszólalásokból mégis megállapítható volt, hogy abban mindnyájan egyetértünk, hogy az ifjúságnak mostani helyzetét a szexuális élettől szemben tartatni. A legilletékesebb helyről, az orvosi karból hallhattunk oly tapasztalatokon alapuló bő fejtegetést, amely a kérdést egészségi szempontból is tökéletes megvilágításban állította elé. (dr. Parádi). Abban is csaknem kivétel nélkül egyetértünk, hogy a megoldás egyedüli módja a felvilágosítás. Gondoskodnunk kell még kellő időben egyfelől olyan elhárító eszközökről, amelyek az ifjakat megóvják a ballépésektől, másfelől olyan gyógyító eszközökről, amelyek a ballépések komolyabb következményeit akadályozzák meg. Hogy a

felvilágosítás minél előbb történjék, több oldalról hallottuk hangsúlyozni (dr. Koller, Jaczkovits). Aggodalomra adott okot a kérdésnek erkölcsi oldala (Vásárhelyi). Nézeteltérések inkább a tekintetben voltak, hogy a felvilágosítást ki végezze? az iskola vagy a szülők? A szülők magukra nézve ezt a szerepet egy kissé aggodalmasnak ítélik. (Koller, Kühbacher, Bíró A., Jaczkovits) Bizonyos illúziók szétfoszlásától félnek. Tehát az iskola végezze el. Az iskolában több alkalom nyílik, hogy a kérdés tárgyilagosan szóvá tétessék, különösen a természetrajz tanítása alkalmas erre (Daday, Teleki, Létyán). De ha az iskola megmarad is kezdeményezőnek, a család támogatása, közreműködése elengedhetetlen (Szóts).

Az iskola kellő előkészítéssel fokozatosan mehet előre, mert a természetrajz tanításon kívül a vallás-erkölcsstan, az irodalmi és művészeti oktatás és az egészségügy nemcsak lehetséges, de szükségessé is teszik a kérdés tárgyalását. Kétségtelen azonban, hogy az iskolán kívül a szülők felelősek fiaikért, mert az iskola ugyan nemcsak oktat, hanem nevel is, de a nevelés súlypontja a családra esik. A szülők feladata ebben a kérdésben abban áll, hogy gyermekeiket óvják a romlott környezet kisértéséitől s óvják meg különösen a porrografia (szennyiratok) rombolásától. Különösen az utóbbi veszedelem nem lehet eléggé figyelmeztetni a szülőket.

Bátran állíthatjuk, hogy a jövő azé a nemzeté, amely a szexuális kérdést leghelyesebben oldja meg.

Részvették az értekezleten: dr. Koller Kálmán törvsz. elnök, Gönczi Ferenc tanfelügyelő, Gajzágó Vilmos főszolgabíró, dr. Jaczkovits Iván vezető ügyész, Csiki Elek főfelügyelő, Voith Gergely kir. tanácsos, Fényes Sándor bankigazgató, Kühbacher Ferenc vezérigazgató, Antalffy Gábor, Páll Vencel törvsz. bírós. Benedek Albert erdőmester, dr. Parádi Ferenc kórházigazgató, isk. orvos, dr. Wasserstrom Adolf, dr. Wetteinstein Nőé, dr. Némethi Endre orvosok, Bíró Antal számtanácsos, Kádár József polg. leányisk. igazgató, Daday István polg. isk. tanár, László Simon, Császár Ferenc, Csídey István állatorvosok, Diószeghy Lajos, Máthé Albert tanítók, Gálffy Ferenc állomásfő, Placsintár Sámly főkönyvtartó, Gálócsi Samu, Léner János kereskedő, Kórnya György, Egyed Antal, Felszeghy Aladár, Nemes Jakab hivatalnokok, Csekme János, Bartalis Ferenc vasúti hivatalnokok, Létyán József r. kath. lelkész, Albert Hasszán, Hermann Tivadar, Klein Nándor, Vásárhelyi Boldizsár, mint a gimn. hitoktatói és az egész tanárkar.

Teleki Endre.

A községháza és az egységes községi pótdadó százalék.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Ha a nyilvánosság elé nem is került részletesebb tárgyalás alá eddig b. lapjának f. évi 32. számában megjelent „A községháza” című közlemény iránti érdeklődés, annál sürűbben nyilvánult meg egyesek részéről a magánúton kifejezett helyeslés. De — ha jóval kevesebben — vannak olyanok is, kik nehézségeket, aggályokat táplálnak a kiviteltől nézve. Az aggályok pedig még mindig az anyagi nehézségek körül táplálkoznak. Épen ezért és megnyugtatóan kívánom nyilvánosságra hozni, hogy a közlemény szerint tervezett *körjegyzői székhelyenkénti községházak* kiépítése épen semmi újabb terhet nem okoznának a községeknek. Általánosságban ugyanis ma is biztosítva vannak költségvetésileg a körjegyzői keretekben olyan lak- és irodabér átalányok, hogy az építkezési, bizonyára kölcsöntörkét minden aggodalom kizárásával *amortizálni* lehet. Itt tehát a kivitelt szintén a törvényhatóság beavatkozása, és már kikerülhetetlen érdeklődéséről függ. Mert egy ilyen nagyszabású pénzkölcsön lebonyolítására a jelenben nagyon is kedvező feltételek mellett akárhány tekintélyes pénzintézet szívesen vállalkozik.

A mi ezután a kérdés lényegesebb oldalát illeti, a körül forog a kellő körültekintés szükségére, hogy a községházak nem lehetnek mindentűt, minden körjegyzőségben *egyvágásnak*, egyszabásúak. Ezt pedig a jövő — s bizony már nem is lehet messzi jövő — közigazgatás szempontjából kell elbírálni, mely a jelenlegi tarthatatlan járási és községi közigazgatást nagyon is át fogja alakítani. Arra lehet és kell számítanunk, hogy a jelenlegi *járás* szűkebb területre, a község pedig szélesebbre, vagyis mindkettőnek a megsemmisítése által fognak egészen új alakulások kikerülni, olyanok, hogy a rendőrhatalóság közvetlenebbül lesz *helyi*, s ezen rendőrhatalóság feje fogja majd a községek önkormányzati életében is a közgyűlések elnöki tisztét viselni, s a községek hatáskörébe utalt bírósági ítéleteket stb. teljesíteni. Amint hogy ez jövőre másképp nem is lehet. Mekkora káros hátrányokat szenvedtünk a multakért is, hogy a községek önkormányzati közgyűléseiben sok helyen tudatlanok és járatlanok elnököltek.

Hogy tehát vármegyénket ez a már gyors léptekben közeledő „jövő” késztületlen, még pedig példátlan készületlenül ne találja, szükséges a köz-

ségházak mielőbbi kiépítése. Számbavéve mindazon fontosabb pontokat, melyek a jövő, decentralizált közigazgatásnak központjai lehetnek, vagy kell lenniök. Mert, hogy a 40 évvel ezelőt, az akkori igényeknek megfelelőleg, kezdetlegesen szervezett községi közigazgatás, még a járását is csak annyiban kivéve, hogy ruházkodás dolgában és külsőségeiben mutatósabb — általánosságban annyiban változott, hogy a nagy idő megviselte, értékben elrongyolódott, az előrehaladott kor magas igényeiben továbbra való fentartása csak hanyatlást, még pedig a közéletre nagyon káros hanyatlást jelent. Ezt tatarozni nem, csak újból építeni lehet. Aggasztó most még az is, hogy az új választási törvényt is nem előzhetette meg a közigazgatás általános rendezése.

Persze ezen szempontok mérlegelésénél fog kiderülni az építési költségvetések mérték nélküli aránytalansága s ezen aránytalanság jogtalansága teszi szükségessé felvetni azon további kérdést is, hogy tulajdonképpen ugyanazon vármegye, ugyanazon törvényhatóság területén miért ne lehetne a *községi pótdadó %-a egységes* és miért ne lehessen rendezni azon nagyon is igazságtalan visszásságot, hogy a törvényhatóság vagy 320 helységre feloszló lakossága és birtokossága helységenként 8—140% között váltakozó, tehát aránytalan pótdadóterhet viseljen? Az aránytalanságot pedig nem is ott keressük, hogy pl. Ds, vármegye székhelyi város nagyobb községi pótdadó %-kal dolgozik, mint Igrice, hanem ott, hol az Igricéhez hasonló kevés népességű, sőt ennél még népesebb, de legfelreesebb, a közforgalomtól s annak előnyeitől majdnem elvont, mintegy 100—120 kisközség lakossága és birtokosságának olyan magas községi pótdadó %-kal kell megküzdnie, mely az állami adóját feltétlenül fölülmúlja, indokolatlanul mindenesetre s csak azért, mivel az általánosan közérdekű közigazgatási csoportosításnál, a csoportonkénti közös teherviselésre mindmennyi jelentéktelen község került össze. Még hozzá ezen állapotokat a kevesebb termékeny vidékeken találjuk fel sürűbben. Ezzel szemben pedig a főbb vonalakon, termékenyebb vidékeken, s a közforgalom előnyeiben részesülő igen számos községet találunk, hol a községi pótdadó nem ritkán 50%-kal is alább esik a Ds városénál.

Részemről a törvényhatóság önkormányzati jogkörébe sorolandónak tartom azon felettébb méltányos és igazságos intézkedés bevezetését is tehát, hogy a saját területén, a saját családi körében az egyenlő közteherviselés jogosultságát és a községi pótdadó %-nak egységes megállapítását szabályrendeletileg rendezze.

A vármegyei székhelyen kívül élők bizonyára nem fognak érzékenykedni a miatt, hogy ezen rendezés épen Ds székhelyi város községi pótdójára lesz csökkentő hatással, mivel hasonló könnyítés fogja érni a legszegényebb községeket is. Nemcsak, hanem az igen tekintélyes vagyonnal bíró másik, Szamosújvár szab. kir. városról is bizvást feltehetjük, hogy igen szívesen, sőt *büszkén* fog bevonulni az egyenlő közteherviselési csaláti társaságba már azért is, mivel *büszkén* most teheti s ezen büszkesége fennmaradhat örökre is, s mert vagy tíz év multán mindenesetre sok irányban, de a községi pótdadó terén is olyan *haladást* fog elérni, hogy a mai jogos büszkeségének jogosultsága akkor nem fog megmaradni. Kétségtelen mindenesetre az, hogy ezen közteherviselési társulásból a két város kerül ki a legelőnyösebben, lévén mindkettőnek igen sok közérdekű létesíteni valója. Első helyen várnak erre: a vízvezeték és a közvilágítás. De felszabadul ama 120 kisközség is a megbénító teherviselés aránytalan súlyától, s mig vagy 100 községnek községi pótdója változatlan marad, a községi pótdó *mérsékelt* emelkedése a további főbb vonalakon fekvő, vagy nosabb és népesebb szinten mintegy 100 község között oszlana meg. Olyan községekre mindenesetre, melyeknek előnyösebb közlekedési és közforgalmi viszonyaiknál fogva is nagy érdekükben fekszik, hogy mindkét közéleti, közigazgatási, közforgalmi és kulturális érdekeinket legközvetlenebbül szolgáló és összefoglaló központi városainkkal is közteherviselés terén testvériesen *osztózzanak*. A városok ilyen módon való megerősítése épen olyan fontos érdekében áll a vidéknek, mint magoknak a városoknak is. Mert az élet lüktető, ápoló és fejlesztő erejét városaink vannak hivatva megteremteni s a vidékre is kiterjeszteni.

Ezen rendszer pedig nem sértheti s nem ütökhetik össze az egyes községek hatáskörébe tartozó önkormányzati jogaikkal sem, mely épen a közteherviselésnél adja meg a legfontosabb szerepet. Nekünk csak rendezett tanácsú városaink vannak, tehát az egész vármegye területe *ugyanazon törvényhatóság* keretében tartozik s ez által „idegen” törvényhatósági jogokat nem is érintünk. Másfelől, ha a törvényhatósági joggal felruházott városok a saját törvényhatóságuk területén *egységes* községi pótdót tudnak megállapítani s kell megállapítaniok, ezen önkormányzati jog- és köteleiséget miért ne vállalhatná épúgy a vármegye törvényhatósága is?

Ami pedig az egyes községek községi pótdó különbözőségei elszámolásait illeti, ebben sem látok nehézségeket. Bekívánja az alispán évenként a községekből a háztartási költségvetés összege

és ennek fedezésére igényelt községi pótdó % bejelentését; ebből központi számvevősege által megállapított az egységes, tehát egyenlő községi pótdó % -át. Egyforma %-ot róna ki minden község. A költségvetések kibővülnének egy-egy községgel: „különbözeti kiadás”, illetőleg „különbözeti bevétel”. A különbözeti összegek befizettetnének a kir. adóhivataloknál, hol a pótlásra jogosult községek felvonnék.

Ezt a rendszert nevezhetnők aztán törvényhatósági önkormányzatnak. Csak akkor és úgy éreznők az összetartozandóságunk kapcsán a melegséget is. Mert egyébként ma úgy nézünk ki, vidékenként és járásonként, mintha mindenik más más törvényhatóság kötelékébe tartoznánk.

Megnyilatkozik akkor a közvetlenebb meleg érdeklődés az iránt is: kijelölendő azon fontosabb középpontokat, hol a jövő közigazgatásra való tekintettel, nagyobb szabású községházák lesznek kiépítendőek. Megkönnyebbülnek az ezek kiépítésére igényelt költségvetések miatti aggályok is, mert tudva lesz, hogy a vármegye ugyanegy törvényhatóság s hogy a törvényhatóság nagyon is közös érdekeket képvisel.

Kovács Jenő,
körjegyző.

A „Rudolf” közkórház.

Már előző számunkban jeleztük, hogy a Rudolf közkórháznak, mint általános érdeklődésre jogosult intézménynek belső ügyeire és fejlődési momentumaira vissza fogunk térni azon alkalomból, hogy annak 1907. évről szóló jelentése nyomtatásban is megjelent a nyilvánosság előtt. Ezt az elhatározásunkat nemcsak az az évenként visszatérő figyelmünk erősíti meg, melylyel a vármegyei közkórház ügyeit évek óta mindig kísérik, de fokozott érdeklődés is ösztökél erre, minthogy az utóbbi öt év alatt nemcsak a közkórház anyagi ügyeinek, de főként betegforgalmának és gyógykezelési forgalmának is olymértvű, s állandóan fokozódó fejlődéséről adhatunk számot, mely mindenesetre közfigyelmet érdemel.

Erre a közfigyelemre most, ezidő szerint pedig annál érdemesebb a Rudolf kórház belső élete és forgalma, mert már a bekövetkező taváson oly tetemes mértvű kibővítést nyer a kórház ugy helyiségekben, épületekben, mint területben, hogy az immár, nemcsak a megye viszonyaihoz képest, de az erdélyi vármegyék nagyobb részének hasonlított mértvű viszonyait is, jelentékeny közegészségügyi intézettel erősödik. De figyelmet érdemel legfőképpen az a körülmény, hogy bár a kórház orvosi és kezelőszemélyzete ugyanaz maradt, mint ezelőtt egy évtizeddel volt, az 1907. évben ápolás alá vett betegek számához képest az 1907. évben ápoltak száma kerek 600 főnyi emelkedést mutat, s az akkor kimutatott 25 ezer ápolási naphoz képest, a kórház statisztikája közel 47 ezer ápolási napot mutat fel az 1907-ik évben.

Ez a két pusztá statisztikai szám magában elegendő arra, hogy mint hivatalos, okiratszerű adat kellő képet nyújtson arról a fejlődésről, melyet az évente visszatérő jelentések a nyilvánosság előtt is feltárni kívánnak.

De ugyanezt az emelkedést mutatják a jelentés egyéb statisztikai adatai is csaknem minden vonalon.

A gyógyulási eredmény például dacára a betegforgalom óriási emelkedésének, s dacára annak, hogy a kórház iránti bizalom emelkedésével a legsúlyosabb esetekben is megkerestetik a kórház, nemcsak megtartotta a viszonylagos arányszámot, sőt javulást mutat az utóbbi évekhez képest, a menyében 77,7%-ot tüntet fel. A halálozási arányszám viszont 3,1%-al, kedvező helyzetet mutat fel az átlagos országos százalékhoz képest, mely közel mindenütt 3 és 4% közt ingadozik.

Az itt most feltüntetett összehasonlító átlagos kimutatások mellett részletes képét adja a jelentés az 1907. évi betegforgalomnak külön-külön az egyes betegségek szerint is. Különösen szakköröket érdeklő pontossággal vannak feltüntetve az egyes ápoltak, nem szerint való elkülönítéssel és pedig oly csoportok szerint, mint a mily szervi bántalmakban kezeltettek. Minden egyes esetben a gyógyeredmény is fel van tüntetve.

Ugyancsak részletes és szakszerű táblázatos kimutatást ad a jelentés a kórházban végzett minden egyes műtétről és azoknak gyógyeredményéről is. Végeztetett összesen 296 műtét, melyből gyógyult 268, javult 16 és javulatlan maradt 2; a műtétek közül 152 esetben narkosis használatot, mely nagyobb segédkezelést igényelt, s ép ez az oka, hogy

az 1907. évi műtétek száma valamivel alatta maradt az előző évinek, mert egyik alorvos helye május 1-től maradt mindvégig betöltetlen.

Igen érdekes a jelentésnek a venereás betegségekről szóló kimutatása is, melyből kiténik, hogy az évi 1600 beteg közül 512 ily betegségben szenvedő kezelte, kik közül 147 dési, 327 megyei és csak 39 volt idegen.

Legmozgalmasabb nap volt 1907-ben, február 6-ika, 163 beteggel, a legcsendesebb szept. 23-ika, 81 beteggel.

A jelentés a beteg és gyógyforgalmi kimutatáson kívül részletes kimutatását adja a kórház számadásainak és vagyonának is. E szerint a kórház 1907. évi szükséglete s illetve kiadásai 71787 K 39 f-t tettek ki, mely gyógydíjakban és pénztári alapokban talált fedezetet.

Ugyanez évben leltári értékekben 6660 K gyarapodást mutat a kórház vagyona, melynek egyébként teljes összege 248438 K-t mutat.

Egészen aprólékos a jelentésnek az élelmezésről szóló kimutatása is. Az 1907. évi betegélelmezés 25300 K-ba került.

Végül beszámol a jelentés az ujonnan létesített betegek könyvtáráról is, mely már az évben 200 kötetből állott, valamint a távozó betegek segélyezésére létesített alapról is, mely 1907. év végén 965 K alappal rendelkezett.

A jelentés végül a közadakozásból kiállított karácsonyfáról számol el, melylyel a kórház egy évének teljes képét is lezárja. A jelentés Dr. Parádi Ferenc kórházigazgató gondos munkája.

HIREK.

— **Az erdélyi ref. püspök Beszterczen.** A mint Beszterczeről értesülünk dr. Kenessey Béla az erdélyi református egyházkerület püspöke dr. Nagy Károly theol. igazgató egyházkerületi főjegyző és több egyházi méltóság kíséretében október hó végén Beszterczére érkezik és innen kocsikon tovább útazva fogja meglátogatni a bukovinai csángó községek református magyarjait.

— **Eljegyzés.** Zélig Mór leányát, Szerénkét, eljegyezte Kemény Zsigmond dicsőszentmártoni adóiszta.

— **Iparkamari tagok választása.** A vármegye területére szervezett két iparhatósági kerületben a kamari tagok választása befejeztetvén, a Dés székhellyel szervezett kerületből megválasztottak Gönczi Károly kereskedő, Govrik Ferenc és Demeter Béla rendes tagoknak, Császár Imre kereskedő, Basa Béla és Porzó Gyula iparosok póttagoknak A szamosújvári kerületből Zabulik Jenő kereskedő, Gönczi Mihály rendes tagoknak, Páll Kristóf kereskedő és Gephardt Károly iparos póttagoknak. A választások érvényének igazolására hivatott központi bizottság eljárása után végleges jóváhagyás végett a megválasztott kamari tagok jegyzéke a kereskedelemügyi miniszterhez fog felterjesztetni.

— **Elismerés.** Gönczi Ferenc vármegyei kir. tanfelügyelő a széki áll. iskola igazgatójának Bence Károlynak az ezen tanintézetnél igazgatói minőségben eltöltött 30 évi működése alkalmából az állami tanintézet felvirágoztatása körül kifejtett élévülhetlen érdemeiért, valamint a tanügy terén tanúsított páratlan buzgalma, sikeres kiváló működéseért legteljesebb elismerését nyilvánította.

— **A dési jótékony nőegylet** hétfőn, október 26-án népes gyűlést tartott, melyre hivatalos volt a mulatság rendezésére felkért vigalmi bizottság is. Az egyesület elhatározta, hogy eddigi hagyományaihoz híven, ez évben is megtartja december elején és pedig december hó 5-én első jótékony-célú estélyét, melyen ezuttal nyereségy-sorsolást s utána táncestélyt rendez. A gyűlés a részletek fölött is határozott, s kiküldötte a rendezőség tagjait. A nyereségytárgyak, mint eddig is szokásos volt, adományokból és ajándékokból kerülnek ki. Részletes értesítést jövő számunkban adunk.

— **Választmányi ülés.** A Magyar Védő-Egyesület Tulipán Szövetség választmányja november hó 10-én délután 4 órakor ülést tart.

— **1908 október 31-én** lesz a reformáció 391-ik évfordulója. Ez alkalommal (szombaton) a protestáns tanulóknak fel vannak mentve a tanulás alól s templomi ünnepélyen vesznek részt. Mint értesülünk, nálunk október 31-én a különböző iskolákba járó protestáns tanulók d. e. 9 órakor templomba mennek, s istentisztelettel kapcsolatosan ünnepélyt tartanak. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Gyülekezet éneke. 2. Alkalmi ima. 3. Gyülekezet éneke. 4. Ünnepi beszéd, tartja Maléter Jenő VIII. gimn. o. tanuló. 5. Hymnus. 6. Luther a vormsi birodalmi gyűlés előtt, szavalják Némelhy Endre és Ispán Márton VIII. g. o. tanulók. 7. „Erős várunk”, ének. Az ünnepélyre felhívjuk a figyelmet.

— **Kórház kibővítés.** A vármegye tnlajdonát képező „Rudolf” közkórház kibővítési munkálataira vonatkozólag f. évi október hó 17-én megtartott versenytárgyalás eredményén a föld-, közműves és elhelyező munkálatokat a kapcsolatos részletmunkálatokkal együtt 79493 K 66 fillér végösszegben megállapított és viszonylagosan legkedvezőbb ajánlat folytán Pongrácz Jenő helybeli okleveles műépítész nyerte el, a ki a kivittel ennek alapján meg is bízott. A vízvezetési és belső berendezés munkálatai tekintetében még döntés nincs. Az árlejtés ilyen eredményéről annál szívesebben adunk hírt, mert egy törekvő helybeli fiatal és jól képzett szakember részéről ezúttal méltányos támogatásban, a ki pályája kezdetén buzdításul tekintheti magára nézve azt, hogy közvállalattal bízatik meg. Kívánatos lenne, ha a tehetséges kezdő építőmester, a ki teljes szakképzettséggel rendelkezik, véglegesen megtelepednék nálunk, mert Désnek csakugyan szüksége van az építőipar terén modern irányban képzett megbízható vállalkozóra.

— **Nemzeti zászlók és címerek szétosztása.** Az új népoktatási törvényvel szükségessé váló nemzeti jelvények szétosztás végett a vármegyei kir. tanfelügyelőhöz már megérkeztek. Értesülésünk szerint az összes tanintézetek annak idején az illetékes járási főszolgabíróknaknál vehetik át. Megjegyezzük azonban, hogy a beérkezett nemzeti címertáblák többnyire sérültek; ezek kicserélése miatt egyelőre késik még a szétosztás.

— **A dési konfirmáltak egyesülete** f. hó 25-én tartotta közgyűlését a vármegyei ház nagytermében. A közgyűlésen az egylet tagjai és az érdeklődő közönség szép számmal jelent meg. A konfirmáltak vegyes karának hatásos éneke után *Veszprémy Ferenc* mondott lélekemelő imát. A közgyűlést *Kenyeres László* alelnök tartalmas beszéddel nyitotta meg s felkérte a jegyzőkönyv hitelesítésére *ö. v. Tordai János* és *Bagosi Károly*. Aztán *Holstein Mari* titkár terjesztette elő nagy gondalal egybeállított jelentését az egyesület múlt évi működéséről, részletesen felsorolta mindazt, amit az egyesület szellemi és anyagi téren munkált. A titkári jelentésből örömmel győződött meg a közgyűlés arról, hogy az egylet a rendelkezésére álló eszközökkel céltudatosan munkálja a közjót. Titkárnak fáradhatatlan tevékenységéért *Daday István* indítványára elismerést, köszönetet szavazott a közgyűlés. Majd *Dioszeghy Lajos* pénztárnok mutatta be számadását, melyet *ifj. Gombár Ferenc* ellenőr előzetes vizsgálat alapján elfogadtak s a pénztárnokot, elismerésük kifejezése mellett, a számadás kötelezettsége alól felmentették. Az indítványok során *Vásárhelyi Boldizsár*, a lapunkban is megjelent József szanatorium egylet felhívásának hatása alatt, határozati javaslatot terjesztett be arra nézve, hogy a halottak napján szokásos kivilágítás helyett inkább a jótékonyág gyakorlásával adjanak kifejezést a halottak emléke iránt érzett kegyeletnek. Az indítványt a közgyűlés magáévá tette s a következő határozatot hozta: „A dési konfirmáltak egyesületének közgyűlése kimondja, hogy tagjait a sirok kivilágításának az evangélium szellemének ellenkező voltára figyelmezteti s felhívja őket arra, hogy kedves halottaik iránt érzett kegyeletes megemlékezésüknek ne annyira a sirok kivilágításával, mint inkább a halottak emlékét áldottá tevő, az ők nevükhöz kapcsolt jótékonyág gyakorlásával adjanak kifejezést és pedig ez alkalommal oly formán, hogy a szegény tudóbetegek gyógyítására alakult József szanatorium egyesület részére nyújtsanak kegyeletes adományt, melyet a konfirmáltak egyesületének elnöksége szíves készséggel elfogad, nyilvánosan elszámol s rendeltetése helyére juttat, maga az egyesület is, mult évben elhunyt tagjainak emlékére, 10 korona kegyes adományt nyújt a nevezett jótékony célra.” *Vásárhelyi Boldizsár* hívta fel aztán az egyesület tagjainak figyelmét arra, hogy a kolozsvári iparkamara közbenjárásával városunkban egy öt hónapra terjedő szalmafonó tanfolyam létesül a 12 éven felül levő nők részére. A tanfolyamon való részvétel teljesen ingyenes, a munkához való anyagért sem kell fizetni, sőt az ott vagy később készítenő munkák megvétele is egy vállalkozó kereskedővel való megegyezéssel biztosítva van. A tanfolyam csak akkor létesül, ha kellő számmal jelentkezik, azért melegen ajánlta az egyesület tagjainak e jövedelmet hajtó foglalkozás megtanulására a jelentkezést *Holstein Mari* titkárnál. Az elnök zárszavai után a vegyes kar adott elő egy szép éneket s ezzel a gyűlés véget ért. Az indítványokra a magunk részéről is felhívjuk olvasóközönségünk érdeklődő, jóakaratu figyelmét.

— **A dési izr. leányegylet** október hó 25-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az eltávozott Huszár Márton titkár helyébe egyhangulag Róth Simont választották titkárrá. Az egyesület elhatározta, hogy november hó 15-én d. e. 11 órakor 55 szegénysorsu gyermeket ruház fel, este pedig hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. Az egyesület élén *Weinberger Samuné* áll, a ki minden lehetőt elkövet, hogy az estély sikerét biztosítsa.

— **Színház.** Krémer Sándor jól szervezett társulata f. hó 31-én szombaton kezd meg két óra terjedő előadásai sorozatát a dési vármegyei nemzeti színházban. Szombaton, október 31-én a „Gyermek” c. társadalmi színmű, vasárnap Baba című operette megy. A már szétküldött színházi jelentés részletes tájékoztatót nyújt a társulat szervezőtől, a lejátszandó műsorról s a bérletek megkötése érdekében a társulat agilis titkára Szabadkai József fáradozik. Tekintve, hogy a múlt év folyamán a színi évad a már többször ismertett okokból nem volt megtartható, hisszük, hogy Krémer Sándor derék társulata a közönség széles körében kedvező fogadtatásra és támogatásra fog találni. Mi a magunk részéről objectív és méltányos szempontokból fogjuk mérlegelni a társulat tevékenységét s a közönséget is a heti műsor állandó leközlésével pontosan és előre tájékoztatjuk az előadásokról. Megjegyezni kívánjuk, hogy a színlapok ezután hirdetésekkel szegélyezve jelennek meg, a mit a hirdető és olvasó közönség figyelmébe ajánlunk, mert a színlap naponta több száz példányban kerül forgalomba.

— **Új csendőrszárnyparancsnokság Beszterczén.** Az 1909. évi állami költségvetésbe 64000 korona évi költséggel Besztercze székhelyre új csendőrszárnyparancsnokság felállítására van felvéve. Az új hivatal egy csendőrszázadost, egy főhadnagyot, egy hadnagyot és megfelelő számú legénységet fog foglalkoztatni. A beszterczei csendőrőrök ez időszert a dési szárnyparancsnokság alá tartoznak.

— **A vasárnapi munkaszünet a postán.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter legújabb intézkedésével a postán az eddig megállapított vasárnapi korlátolt felvételi szolgálati időt október 1-től kezdve a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepnapokra kiterjesztette. Nagyobb vidéki kincstári hivatalokban, hol a helyi méltánylát érdemlő körülmények ezt igazolták, az igazgatóság elrendelheti, hogy a különben munkaszünetes ünnepnap délutánjának bizonyos meghatározott órájában az ajánlott levelek fölvetessenek.

— **Közmunkák számbavétele.** Az állami és törvényhatósági közutakon a folyó évben teljesített műszaki munkálatok, valamint az elhelyezett kavicsok számbavétele most van folyamatban. A felülvizsgálatot Bányó György alispán és Ferenczy Endre műszaki tanácsos, a helybeli államépítészeti hivatal főnöke teljesítik.

— **Fegyelmi ítélet.** A vallás- és közokt. miniszter f. évi okt. hó 5-én 95494. sz. a. kelt rendeletével Juhász Antalé Simonidesz Jolán kackói állami óvónőt — a vármegye közig. bizottságának hozott ítélete alapján — hivatali kötelességeinek elmulasztása, felelősségével szemben tanúsított fegyelmesítés és a gondjaira bízott kisdedekkel szemben elkövetett s a vizsgálat során tanuvalloásokból beigazolást nyert többrendbeli szeretetlenség, durva bánásmód miatt 50 K pénzbüntetésre és áthelyezésre ítélte.

— **Ingeny utazhatnak az alispánok.** A jövő évi költségvetésben 11343 korona van felvéve arra a célra, hogy a vármegyei alispánok bérletjegyet kaphassanak. Ezen újítás mindenestire célszerű, mert a vármegyék első tisztviselőinek hivatalból gyakran kell felkeresniök a fővárost.

— **Dési Színpad** címen e hó 25-én már megjelent az első száma, s szombaton, 30-án jelenik meg második száma annak az időszak napilapnak, mely a színházi idény alatt mindennap a délelőtti órákban fog rendszeresen kikerülni a sajtó alól. Az időszak napilap hozni fogja a színházi műsort, az előző este kritikáját, az előadandó darabok ismertetését és egyéb apróságokat. Egy szám ára 6 fillér lesz.

— **A magyar nyelv hivatalos használata.** Több ízben megtörténik, hogy a nem magyar anyanyelvű egyházi előjárók és a felekezeti iskolások nem magyar szövegű okmányokat küldenek be az állami hatóságokhoz és kíséző iratukban anyanyelvüket használják. Az ügykezelés gyorsítása végett, valamint a fennálló törvényes rendelkezésekre támaszkodva, elrendelte a vallás- és közoktatásügyi miniszter f. évi 54291. sz. a. kelt rendeletével, hogy a felekezeti iskolai hatóságok az állami hatóságokhoz beterjesztett s a tanítókra vonatkozó nem magyar szövegű okmányokat hiteles magyar fordításban is tartoznak kiállítani és kötelesek az állami hatóságokkal magyar nyelven levelezni.

— **Állami gyermekmenház bezúntatása.** A vallás- és közokt. miniszter a csekély számú óvókötelesek miatt f. hó végével a felsőoroszfalusi áll. gyermekmenházat bezúntatotta.

— **Szalmafőnök tanfolyam Désen.** Igazán sajtószertű és szomorú jelenség az, hogy amíg máshol két kézzel kapnak a kedvező alkalmakon, hogy a nép gyermekeinek kellő kiképzéssel lehetővé tegyék a háziipar egyes, életrevaló ágazatában való kiképzését: addig nálunk egy-egy jóra való tanfolyamot a legnagyobb erőmegfeszítésekkel sem lehet összehozni. Így a szalmafőnök tanfolyam beállítására most már másodszer tétetik kísérlet. A kolozsvári iparkamara kiküldöttjének közbejöttével folytatott tárgyalások alapján a konfirmáltak egylete, a helyi védőegylet és a nőegylettel kapcsolatos Erzsébet árvaház bevonásával talán reméljük, hogy ezáltal sikerül november 15-én a tanfolyam megnyitása. Erre nézve részletes tájékoztatást nyújt a Védőegylet felhívása, mely szerint a tanfolyam teljesen ingyenes, sőt anyaggal is ellátja a növendékeit, a kik munkájukat nemcsak a saját javukra értékesíthetik, hanem a készített műtárgyakat egyik erdélyi gyár kötelezőleg és állandóan beváltja. A kiképzendő növendékek állandó és napi 2—3 koronának megfelelő biztos keresetre tehetnek szert. Fölvéteik minden 12 éven felüli, nem tanköteles leány növendék. Jelentkezhetni lehet a polgármesteri hivatalban.

— **A magyar ipar támogatása.** Darányi földmivélségi miniszter, rendeletben hívja fel az összes gazdasági egyesületeket, gazdasági iskolákat, ménesbirtokosokat, hogy jövőben mezőgazdasági gépszükségeiket hazai gépgyárakban vegyék meg. A gazdasági egyesületek hazafiságára apellál a miniszter, hogy a gazdák között széles körben terjesszék rendeletét. A miniszter egyben hazai mezőgazdasági gépgyár-cégek jegyzékét teszi közzé s hogy e tekintetben minden jogosult érdek kielégíttessék, felkérte a kereskedelmi minisztert, hogy a már rendelkezésre átadott cégjegyzéket a létesülő új és ajánlható gyári vállalatokkal időnkint egészítse ki. A kereskedelmi kormány készségesen siet a földmivélségi miniszter hazafias intenciói támogatására és az ujabban létesült vállalatokkal együtt harmincnegy hazai beszerzési forrást jelöl meg, ami elég nagy választék arra, hogy a magyar gazda itthon vegyen gazdasági gépet és eszközt s ne adja pénzt ilyenért külföldre.

— **Arverés a zálogházban.** A dési hitelbank részvénytársaság kézzizálogostályában mindazon tárgyak, melynek lejárata 1908 november hó 1-ig meg nem hosszabbították, vagy ki nem váltatnak, 1908 november 9-én d. e. 9 órakor a zálogház üzlethelyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

— **Nyugtázás.** A dési szakszervezetek október 11-iki szüreti mulatságán felülfizettek: Neisz Herman 4 K, Szallai testvérek 1 K, Csillag Zsuzsika 60 f, Rausz Mihály, Barta Sándor, Vas Antal 40-40 f, Czajer Máttyás, Tamás Lajos, Kuba Mihály, Sámuel Mór, Gombos József, Barátosi János 20-20 f. A felülfizetőknek ez uton mond köszönetet a rendezőség.

— **Kérelem a zongorajátzókhöz.** A magyar nemzeti zene műformáit és sajátosságait szándékozom megírni és ezért hazafias tisztelettel felkérem a zongorajátzókat közül azokat, akik cigányos modorban, vagy naturalista-módon játszanak, hogy a magyar nota játékmódját, zamatos, szvenedélyes karakterét ne hagyják elveszni elrejtve az ismeretlenség homályában, hanem akár kottába foglalva, akár az általuk használt magyaros futamokat, átmeneteket stb ismertette örökítsék meg. Ha más népek nemzeti zenéje oly sajátosságokat tüntet fel, a mi faji karakterüket büszkeséggel tölti el, a magyar is joggal követelheti, hogy zenéjét, a delibábos rónák csapongó, sirva vigadó nótáit, a magyar lassu és friss csárdás játékmódjának nemzeti jellegét egész Európával elismertessék és az utókor számára megmentsék. Kéziratokat, kottákat, vagy szívszésségből átengedett saját szerzeményeket méltóztassék címre (Erdős Tivadar tanár, Besztercebánya) küldeni. Hisz minden városnak megvan a maga nótaköltője és cigánya, a ki a dalt megzenésíti. Ne hagyjuk elveszni nemzeti kincsünket! Gyűjtőknek megküldöm viszonzásul: „Új és brilláns zenei hatások a zongorajátzóknak” című népszerűen megírt és hangjegymintákkal ellátott műveket.

— **Takarékbetéteket** a Dési Hitelbank teljes 5%-kal kamatoztat és visszafizetéseket rendszerint minden felmondás nélkül teljesít.

VILÁG-NAPTÁR.

Kiadja: a Magyar Hirlap

Budapest.

Magyarország legnépszerűbb napilapja, az ország-szerte elterjedt Magyar Hirlap, ez év karácsonyán egy 1909-re szóló naptárral lepi meg előfizetőinek nagy táborát. A naptár minden ízében új és eredeti lesz. A nagyvilágot fogja bemutatni írásban és képben; a nagyvilág legnagyobb városait, mint: Bécs, Berlin, Páris, London, Amsterdam, Pétervár, Konstantinápoly, Madrid, Róma, Newyork és Tokió, Ezeknek a városoknak a leírását egy-egy német, francia, angol, hollandus, orosz, török, spanyol, amerikai vagy japán újságíró írja s dióhéjban a legkimerítőbb Baedekkert adják majd. Az illető városokról nem sablonos képek lesznek majd, hanem a Claude Monet, V. H. Bailey, Raffaelli, Hoeniger, Jeschio Markino és mások festményeinek a reprodukciói fogják bemutatni a berlini utcát, a londoni Westminster, a római Titus-kaput, a párisi Louvre sétányát, a tokiói pagodákat s a newyorki felhőkarcolókat. Az irodalmi részben az illető nemzetek legjobbjai szólnak majd egy-egy vers s egy-egy novella keretében. Anatole France, Conan Doyle, Ludwig Thema, Heyermans, Gorkij, Fukurava, D. Annunzio nevével találkozhat majd itt az olvasó.

Ilyen lesz a Világ-Naptár tartalma, amelyet neves magyar művészek és írók is felkeresnek majd műveikkel.

A naptár 12 íven jelenik meg, finom merített papíron, gyönyörű kiállításban.

Felhívás!

Az első erdélyrészi szabadalmazott szivarkahüvelygyár részvénytársaság felhívja azon részvényeseit, kik jegyzett részvényeik névértékét az alapszabályokban foglalt kötelezettségük dacára eddig ki nem fizették, hogy a befizetési kötelezettségüknek f. évi november hó 15-ig tegyenek eleget, mert ellenesetben részvényeik az 1875. évi XXXVII. törvénycikk 170. §-a értelmében meg fognak semmisíteni. — Kolozsvárt, 1908 október 6-án.

Az első erdélyrészi szab. szivarkahüvelygyár r.-t. Kolozsvár.

Kiadó: a „Vármegyei Közélet” szerkesztősége.

Hirdetések.

Csődvagyon eladási hirdetmény.

Vb. Moskovitz Jakab volt dési bej. kereskedő csődtömegéhez tartozó s a csődleltár 1144, 1145, 1147, 1150, 1153, 1154, 1156, 1157, 1159, 1160, 1161, 1162—1166, 1169, 1170, 1172, 1173, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1185, 1188, 1189, 1194, 1196, 1200, 1202—1204, 1206, 1209, 1212, 1214, 1215, 1218, 1220, 1221—1223, 1227—1233, 1235—1238, 1240—1244, 1246—1247, 1250, 1252, 1253, 1255, 1259, 1260, 1261—1263, 1265, 1268, 1269, 1271, 1274—1280, 1282, 1286, 1288, 1290, 1290—1292, 1294, 1295, 1297—1303, 1305—1310, 1312, 1315—1316, 1319, 1322—1331, 1333—1341, 1343, 1344—1345, 1347, 1349, 1350, 1352, 1353, 1355—1360, 1362—1365, 1367—1369, 1371, 1373, 1374, 1376—1378, 1381, 1385, 1388—1390, 1392, 1393, 1395, 1397, 1399, 1400, 1403, 1404, 1405, 1407—1412, 1416. tételei alatt összeirt s összesen mintegy 14000 K-t tevő követelések (künnlevőségek) árverés útján eladatnak.

Az árverés megtartására határidőül 1908. évi november hó 4-ik napjának d. u. 2 óráját tűzöm ki Désen, Czako-utca 13 sz. alatti irodai helyiségben.

A csődválasztmány ugyanezen napon megtartandó ülésén fog az árverés eredménye felett határozni.

A követelések összege, fennállása és felhajtathóságaért, szóval semmiféle tekintetben szavatosságot nem vállalok.

Dés, 1908 október 28.

Dr. Papp Vazul,
ügyvéd,
csődtömeg-gondnok.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%/o—31/2%/o—4%/o—4 1/2%/o-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcza-váltóhitel

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Díjtanuln nyújtunk bárkinek szakszerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapesten:

VI., Andrássy-út 62. szám alatt van.

(Válaszbélyeg melléktendő.)

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszünk.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

36—

FOLYÓSITUNK:

Jelzálogkölcsönök

II-od és III-ad helyi botáblázásra 5—15 évre 5%/o-al, esetleg 5 1/2%/o-al.

Tisztviselői kölcsönök

állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknél és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénzintézetek és vállalatok részvényeire értékük 95%/o-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatába mellett.

Konvertálunk

bármely belöldi pénzintézet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy- és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzesportnál levő összeköttetésünkkel fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

VEZÉRKÉPVISELŐSÉG SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE TERÜLETÉRE LAPUNK KIADÓHIVATALA.

M. kir. államvasútak menetrendje.

Érvényes 1908. évi október hó 1-től.

3-3

Oda. Budapest keleti p. u.—Predeal—(Bukarest). Vissza.

Gyv. 604	Szv. 506	Gyv. 602	Gyv. 504	Szv. 508	Gyv. 502	Szv. 507	Gyv. 501	Gyv. 601	Gyv. 503	Szv. 505	Gyv. 603				
9 ⁵⁵	9 ⁵⁵	6 ¹⁵ 8 ⁵⁰	6 ¹⁵ 8 ⁵⁰	—	2 ¹⁰	ind.	Wien Stb.	érk.	2 ⁰⁸ 3 ⁵⁸	2 ⁰⁸	6 ⁴⁰	6 ⁴⁰	6 ⁴⁰	6 ⁴⁰	6 ⁴⁰
7 ²⁰	8 ²⁰	2 ⁰⁰	2 ²⁵	5 ⁴⁰	9 ⁴⁵	ind.	Budapest keleti p. u. x	érk.	7 ²⁰	7 ⁵⁰	1 ¹⁵	1 ⁴⁰	6 ⁴⁰	9 ⁴⁰	9 ⁴⁰
8 ⁵⁰	10 ⁵⁴	—	3 ⁵⁸	8 ²²	10 ⁵⁴	érk.	Újszász	érk.	4 ⁴²	5 ²²	11 ³⁷	11 ⁵⁶	4 ¹⁴	7 ⁰²	7 ⁰²
8 ⁵⁰	10 ⁵⁷	f 3 ³⁴	3 ⁵⁰	8 ⁴⁰	10 ⁵⁴	ind.	Szolnok x	érk.	4 ⁴⁰	5 ²⁷	11 ³⁵	11 ⁵⁵	4 ¹¹	7 ⁰²	7 ⁰²
9 ¹⁶	11 ²¹	3 ⁵¹	4 ¹⁰	9 ²²	11 ¹²	érk.	Szolnok x	érk.	3 ⁴⁴	5 ²²	11 ¹⁹	11 ³⁸	3 ⁴⁹	7 ⁰²	7 ⁰²
9 ²³	11 ³¹	3 ⁵⁸	4 ²³	9 ²²	11 ¹²	ind.	Szolnok x	érk.	3 ²²	5 ²²	11 ¹²	11 ³¹	3 ²⁶	7 ⁰²	7 ⁰²
9 ³⁵	11 ⁴⁷	4 ¹⁰	4 ³⁵	9 ⁴⁴	11 ²²	érk.	Szolnok x	érk.	3 ⁰⁴	5 ¹²	11 ⁰⁰	11 ¹⁸	3 ¹⁰	6 ⁵⁵	6 ⁵⁵
9 ³⁵	11 ⁴⁹	4 ¹¹	4 ³⁶	9 ⁴⁶	11 ²²	ind.	Szolnok x	érk.	3 ⁰⁴	5 ¹²	10 ⁵⁹	11 ¹⁷	3 ⁰⁸	6 ⁵⁵	6 ⁵⁵
—	12 ⁴³	—	5 ¹⁴	10 ⁴²	12 ⁰²	érk.	Kisujszállás x	érk.	2 ⁴⁴	4 ²²	—	10 ³³	2 ¹²	—	—
—	12 ⁵⁰	—	5 ¹⁵	10 ⁴²	12 ⁰²	ind.	Kisujszállás x	érk.	2 ⁴⁴	4 ²²	—	10 ³³	2 ¹²	—	—
—	1 ⁴⁴	—	5 ⁵⁰	11 ⁴²	12 ⁴²	érk.	Püspökladány x	ind.	1 ⁴²	4 ⁰²	—	9 ⁵⁹	1 ¹³	—	—
—	—	—	6 ⁴²	—	2 ¹²	érk.	Debreczen	ind.	—	2 ²⁰	—	8 ⁵⁷	1 ¹⁸	—	—
—	—	—	—	—	9 ⁵⁰	érk.	Máramarosziget	ind.	—	5 ⁴⁶	—	—	—	—	—
—	12 ¹⁰	—	3 ⁴⁵ 4 ⁴²	10 ⁴⁰	10 ⁴⁰	ind.	Debreczen	érk.	2 ⁴²	5 ⁰²	—	12 ⁰⁸	2 ⁵¹	—	—
—	2 ⁰⁶	—	5 ⁵⁷	12 ²²	12 ²²	ind.	Püspökladány x	érk.	12 ²⁴	3 ²²	—	9 ⁵²	12 ⁴⁸	—	—
—	3 ⁴⁸	—	7 ⁰²	2 ²²	2 ⁴¹	érk.	Nagyvárad x	ind.	11 ⁰²	2 ²²	—	8 ⁴¹	11 ¹⁴	—	—
—	4 ¹⁰	—	7 ¹⁴	3 ²²	2 ⁴²	ind.	Nagyvárad x	érk.	10 ²⁴	2 ²²	—	8 ³⁴	10 ⁵³	—	—
—	8 ²⁷	—	10 ⁰²	7 ²⁷	5 ²²	érk.	Kolozsvár x	ind.	5 ⁵⁹	11 ¹²	—	5 ²¹	6 ⁴⁹	—	—
—	—	—	Szv. 516	9 ³⁷	9 ³⁷	érk.	Dés	ind.	3 ⁴⁰	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3 ³³	3 ³³	érk.	Nagybánya	ind.	9 ⁴⁰	—	—	—	—	—	—
—	8 ⁴⁴	—	10 ⁰⁴	8 ³⁰	6 ¹¹	ind.	Kolozsvár x	érk.	5 ²¹	10 ²²	—	—	6 ¹⁰	—	—
—	9 ⁴¹	—	11 ¹²	8 ⁵⁸	6 ³⁷	ind.	Apahi la	érk.	5 ⁰²	10 ²⁴	—	—	5 ²²	—	—
—	10 ¹⁶	—	12 ²²	10 ¹⁷	7 ²⁶	érk.	Aranyosgyéres	ind.	3 ⁴⁸	9 ²²	—	—	4 ⁴²	—	—
—	10 ²²	—	12 ²²	10 ²⁹	7 ²⁷	ind.	Aranyosgyéres	érk.	3 ³⁸	9 ²²	—	—	4 ⁴⁰	—	—
—	10 ⁴⁴	—	1 ¹²	11 ¹⁶	7 ⁵⁰	érk.	Székelykocsárd x	ind.	3 ⁰⁷	9 ²²	—	—	4 ⁴¹	—	—
—	4 ²²	—	4 ²²	—	10 ²⁵	érk.	Marosvásárhely	ind.	12 ²⁵	6 ¹²	—	—	9 ²⁵	—	—
—	6 ¹²	—	9 ²²	5 ²²	5 ²²	ind.	Marosvásárhely	érk.	5 ³¹	11 ²⁷	—	—	10 ²⁵	—	—
—	10 ⁴⁴	—	1 ²²	11 ³¹	7 ⁵¹	ind.	Székelykocsárd x	érk.	2 ⁵⁵	8 ²²	—	—	4 ⁴⁰	—	—
4 ⁵¹	11 ⁴²	11 ²⁷	2 ²⁴	12 ⁴⁶	8 ³¹	érk.	Tövis x	ind.	1 ⁵⁷	8 ⁴²	3 ²²	—	3 ²²	—	10 ⁵⁷
—	—	—	3 ⁵⁴ 4 ²²	2 ²⁵	9 ³⁰	érk.	Gyulafehérvár	ind.	12 ⁴⁴	7 ²²	—	—	—	—	—
—	—	—	8 ⁰⁸ 10 ⁵⁰	8 ²²	4 ⁰³	érk.	Arad	ind.	6 ³²	12 ²¹	—	—	11 ⁵ 7 ²⁵	9 ⁴⁰	9 ⁴⁰
7 ²⁰	8 ⁰⁰ 2 ⁰⁰	2 ⁰⁰	—	9 ²²	12 ²⁰	ind.	Budapest k. p. u. (Aradon át)	érk.	6 ⁰⁵	12 ²⁵	1 ¹⁵	—	8 ⁰⁸ 10 ²⁰	4 ⁰³	4 ⁰³
12 ²¹	4 ⁰⁴ 7 ²⁴	7 ²⁴	—	6 ³²	10 ²²	ind.	Arad	érk.	8 ²²	4 ²²	—	—	3 ²⁴ 4 ²²	11 ¹⁹	11 ¹⁹
4 ²³	10 ²² 11 ¹²	11 ¹²	—	12 ⁴⁴	7 ⁴⁶	ind.	Gyulafehérvár	érk.	2 ²⁵	9 ¹²	3 ²⁴	—	—	—	—
5 ¹⁰	12 ²²	11 ²⁴	—	1 ³³	8 ³⁸	ind.	Tövis x	érk.	1 ³²	8 ²²	3 ⁴²	—	2 ²⁴	10 ⁴⁰	10 ⁴⁰
5 ⁴⁰	12 ²²	12 ²²	—	2 ⁰⁸	9 ⁰⁵	érk.	Küküllőszög x	ind.	12 ⁵³	7 ²²	2 ⁵²	—	1 ²²	10 ¹⁸	10 ¹⁸
5 ⁴²	12 ⁴²	12 ²²	—	2 ¹³	9 ⁰⁶	érk.	Küküllőszög x	érk.	12 ⁴⁸	7 ²⁴	2 ⁵¹	—	1 ⁴²	10 ¹⁷	10 ¹⁷
4 ²⁰	1 ²²	12 ²²	—	3 ⁰⁸	9 ⁴⁴	érk.	Kiskapús x	ind.	11 ⁴⁶	6 ²²	2 ⁴²	—	1 ⁰⁰	9 ⁴⁵	9 ⁴⁵
9 ¹²	3 ²²	3 ²²	—	—	12 ⁵⁷	érk.	Nagyszécheny	ind.	7 ³¹	4 ⁴⁵	11 ¹⁰	—	11 ¹⁰	7 ³¹	7 ³¹
4 ⁴⁵	11 ¹²	11 ¹²	—	—	12 ⁵⁸	ind.	Nagyszécheny	érk.	12 ⁵⁷	9 ¹²	3 ²²	—	3 ²²	12 ⁵⁷	12 ⁵⁷
6 ²²	1 ⁴²	1 ²²	—	3 ²³	9 ⁵⁰	ind.	Kiskapús	érk.	11 ¹³	6 ²²	2 ⁴²	—	12 ⁴²	9 ⁴⁰	9 ⁴⁰
7 ¹²	3 ²²	2 ²²	—	4 ⁴⁷	10 ⁵⁵	érk.	Segesvár	ind.	9 ⁵⁴	5 ⁴⁹	1 ⁴²	—	11 ²²	8 ⁴⁶	8 ⁴⁶
7 ²²	3 ⁴²	2 ²²	—	4 ⁵⁷	11 ⁰⁰	ind.	Segesvár	érk.	9 ⁴⁷	5 ³⁹	1 ²²	—	11 ²²	8 ³⁹	8 ³⁹
7 ²²	3 ²²	2 ²¹	—	5 ¹⁶	11 ¹⁴	érk.	Héjjasfalva	ind.	9 ³⁰	5 ²⁶	12 ²¹	—	11 ²²	8 ²⁷	8 ²⁷
7 ²²	3 ²²	2 ²¹	—	5 ²⁷	11 ¹⁵	ind.	Héjjasfalva	érk.	9 ²⁸	5 ²⁶	12 ²²	—	11 ²²	8 ²⁶	8 ²⁶
10 ⁰⁰	7 ¹²	4 ²²	—	8 ⁵⁰	2 ⁰⁹	érk.	Brassó	ind.	5 ⁴²	2 ⁴⁵	10 ²²	—	7 ²⁰	6 ⁰⁵	6 ⁰⁵
—	—	4 ²²	—	—	2 ¹⁹	ind.	Brassó	érk.	—	2 ¹⁸	10 ⁴⁴	4 ⁵⁵	—	—	—
—	—	6 ¹¹	—	—	3 ³¹	érk.	Predeal	ind.	—	1 ¹²	9 ⁴²	3 ³²	—	—	—
—	—	11 ²⁰	—	—	9 ²²	érk.	Bukarest	ind.	—	8 ⁰⁰	5 ²⁵	9 ¹⁵	—	—	—

KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG DÉSEN.

Leszámitol váltókat, kölcsönöket nyújt házakra és földbirtokokra, folyósít törlesztéses kölcsönöket legelőnyösebb feltételek mellett. Elvállalja **értékpapírok vételét és eladását**, valamint minden bank-szakmába vágó ügyletek lebonyolítását, továbbá elfogad **Betéteket** a legelőnyösebb kamatozási és visszafizetési feltételek mellett.

Szám: 507—1908. végrb.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dési kir. törvényszéknek 1908. évi V. 6511/908. számú végzése következtében Dr. Holländer Samuel dési ügyvéd által képviselt Szolnok-Doboka megyei Takarékpénztár javára 105 kor. 60 fillér s jár erejéig 1908. évi augusztus hó 20. án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglatl és 3500 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: gabona, szarvasmarha, gazdasági épületek és eszközök stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyilondi kir. járásbíró 1908. évi V. 266/2. sz. végzése folytán 105 K 60 f tökélettel, ennek 1908. évi március hó 18-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 104 K 79 f ben bírólal már megállapított költségek erejéig, Kisnyiresen, alperesek lakásán leendő megtartására **1908. november 6. napjának d e 10 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatlaltak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyilonda, 1908. október hó 17. ik napján.

Almády Viktor
kir. bic. végrehajtó.

Árlejtési hirdetés.

Alulírott Dr. Br. Horváth Emil ügyvéd, mint elmebeteg dr. Bonis Árpád gondnoka ezennel közhírré teszem, hogy gondnokoltamnak a dési közbirtokossági erdőből folyó évre járó 42 méter failetménye **1908. november hó 2-ik napján d. e. 11 órakor** irodámban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Ugyancsak fenti napon és helyen megtartandó nyilvános árverésen 88 korona kikiáltási árban 3 évi időtartamra, azaz 1909. január hó 1-től 1912. december hó 31-ig terjedő időre haszonbérbe adatnak ugyancsak gondnokoltam tulajdonát képező s jelenleg Oláh Samu által haszonbérrelt s a dési határon a „Butykai szőlők“ alatti máléfoldek és 2 drb. szőlő, amelynek egyike a Cichegyen, másika pedig a „Huhu“ nevű határrészben fekszik.

A failetmény vételára, valamint az egy évi haszonbéri összeg az árveréskor azonnal lefizetendő.

Désen, 1908. évi október hó 22-én.

Dr. Br. Horváth Emil ügyvéd,
mint elmebeteg dr. Bonis Árpád gondnoka.

Európa legnagyobb élet-, nép- és vasúti baleset biztosító intézete
Dés és környéke részére **főügynökséget óhajt felállítani** mely főügynökség átvételére széleskörű ismeretséggel rendelkező, feltétlen megbízható egyén vagy cég kerestetik.

Ajánlatokat „Jövedelmező“ jelige alatt továbbítja a kiadóhivatal. 2-2

Oda. **Marosludas—Besztercze.** Vissza.

Tvszsz. 8172	Vv. 8112	Vv. 8111	Tvszsz. 8171
—	8 ²⁰ 2 ²⁵	—	7 ⁵⁰
—	2 ⁰⁰	—	—
—	3 ⁴²	—	7 ²⁰
6 ⁴⁶	9 ¹⁹	—	1 ³³ 6 ²²
—	3 ¹⁴	—	10 ¹⁰
6 ⁵¹	9 ²⁴	—	1 ³¹ 6 ¹⁵
7 ⁰⁹	9 ⁴²	—	1 ¹⁶ 5 ⁵⁰
7 ¹⁵	9 ⁴⁸	—	1 ¹⁰ 5 ⁵²
7 ⁴¹	10 ¹⁴	—	12 ⁵⁰ 5 ³⁰
10 ²⁰	2 ²⁴	—	—

„HUNGÁRIA“
9 DÉS. 9

Modern kényelemmel, központi fűtéssel, acetylen világít

Telefon-szám: 22.

ALAPITTATOTT: 1877-ben.

Telefon-szám: 22.

Legrégibb és legjobban berendezett könyvnyomda.

DEMETER és KISS

DÉS, RÁKÓCZI-TÉR 5. SZ.

KÖNYVNYOMDA

Mindennemü könyvnyomdai munkák, u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, hivatalos, gazdasági, ipari és kereskedelmi rovatos ívek, nagyválasztéku és legszebb tánczvigalmi és menyegzői meghívók, eljegyzési kártyák, gyászlapok, névjegyek s minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árban felvétetnek s pontosan és izlésesen elkészítettnek.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A könyvkötő szakmába tartozó mindennemü munkák, u. m. hivatalok, pénzüintézetek, kereskedelmi és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak részére szükséges könyvek kötése, használt könyvek újra kötése és javítása a legolcsóbb árban felvétetnek és legszebb kivitelben eszközöltetnek. .. .. .

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Papir gyári áron számittatik.